

สรุปองค์ความรู้การจัดการความรู้ (KM) ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี

ด้านการวิจัย

๑. เทคนิคสำคัญในกระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม

- การคัดเลือกชุมชนและการเข้าถึงชุมชน
- ลงพื้นที่เพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการของชุมชน
- การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาพร้อมกับชุมชน วิเคราะห์ปัญหาพร้อมกับชุมชน
- ลำดับความสำคัญของปัญหาของชุมชนว่าปัญหาใดบ้างเป็นปัญหาที่ต้องใช้กระบวนการวิจัยเพื่อการแก้ปัญหา
- สร้างทีมนักวิจัย เพื่อวางแผน กำหนดโครงการ หรือกิจกรรม และศึกษาความเป็นไปได้
- พัฒนาโจทย์วิจัย เพื่อการแก้ไขปัญหาของชาวบ้าน หรือชุมชนอย่างแท้จริง
- เมื่อเสร็จสิ้นการทำวิจัยร่วมกับชุมชนแล้ว ทำการติดตามและประเมินผลว่ามีการพัฒนาหรือการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมากน้อยเพียงใด

๒. อุปสรรคในกระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วมปัญหาและอุปสรรค

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
กลุ่มชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ	สร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชน ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการทำวิจัยในการแก้ปัญหา

๓. ปัจจัยสนับสนุนในกระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วมปัญหาและอุปสรรค

- ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชน
- ความเข้มแข็งของกลุ่มในการรวมกลุ่มเพื่อจัดทำกิจกรรม งบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการผลิตอย่างต่อเนื่อง

แบบรายงานสรุปองค์ความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประจำปี 2562

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร

ประเด็นความรู้ : การวิจัย

หัวข้อการจัดการความรู้ : กระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม

วันเดือนปีที่ดำเนินการ : ตลอดปีการศึกษาที่ 2 /2562

สรุปองค์ความรู้ที่ได้ :

การมีส่วนร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจในการวิจัย ชุมชนจะมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการการวิจัยตั้งแต่การศึกษาชุมชน วิเคราะห์ปัญหา วางแผน ลงมือปฏิบัติ และติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนก่อให้เกิดการพัฒนาที่มาจากชุมชนลดการพึ่งพิงจากสังคมภายนอกให้ประชาชนตัดสินใจร่วมกัน ชาวบ้านเป็นศูนย์กลาง พึ่งพาตนเองได้ และจะก่อการสร้างสรรค์ความรู้จากการผสมผสานความรู้ของนักวิชาการกับความรู้พื้นบ้านให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งยังเกิดการผสมผสานความรู้จากทฤษฎี (จากนักวิจัย) และการปฏิบัติ (จากชาวบ้าน) เข้าด้วยกัน โดยจะต้องกำหนดเป็นองค์ประกอบหลักๆ ดังนี้

ขั้นตอนกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

1. ระยะก่อนทำการวิจัย (Pre - Research Phase)

- ✓ 1.1 การคัดเลือกชุมชนและการเข้าถึงชุมชน
- ✓ 1.2 การบูรณาการตัวนักวิจัยเข้ากับชุมชน

2. ระยะของการทำวิจัย (Research Phase)

- ✓ 2.1 การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาร่วมกับชุมชน
- ✓ 2.2 การฝึกอบรมทีมวิจัยท้องถิ่น
- ✓ 2.3 การวิเคราะห์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

3. ระยะการจัดทำแผน (Planning Phase)

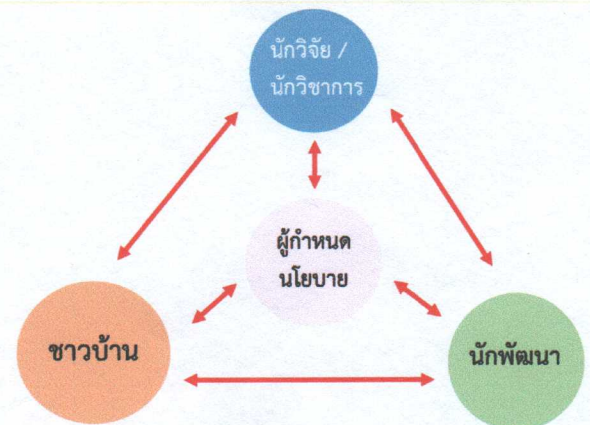
- ✓ 3.1 การอบรมทีมงานวางแผนท้องถิ่น
- ✓ 3.2 การกำหนดโครงการหรือกิจกรรม
- ✓ 3.3 การศึกษาความเป็นไปได้

4. ระยะนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation Phase)

- ✓ 4.1 การกำหนดทีมงานปฏิบัติงานอาสาสมัคร
- ✓ 4.2 การอบรมทีมงานปฏิบัติอาสาสมัคร

5. ระยะการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

(Monitoring and Evaluation Phase)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

- ชาวบ้าน ประชาชน จะตื่นตัว ได้รับการศึกษามากขึ้น
- ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาการจัดการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ มีการกระจายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ผู้วิจัยและนักพัฒนาจะได้เรียนรู้จากชุมชนได้ ประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับชุมชน

แบบรายงานสรุปองค์ความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประจำปี 2562
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร

ประเด็นความรู้ : การวิจัย
หัวข้อการจัดการความรู้ : กระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม
วันเดือนปีที่ดำเนินการ :
สรุปองค์ความรู้ที่ได้ :

ตัวอย่างและ แนวโน้มชีวิตที่น่าห่วง เพื่อให้นักศึกษาดึงดูด ความสนใจของผู้อื่นได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

1. สร้างความมั่นใจในตัวเอง คือ ตั้งใจไม่ติดขัดการเตรียมงานที่ตัวทำให้น้องนาง/น้องพี่
รวมถึงมิตรเตรียมตัวเอาตัวรอดเป็นอันดับ
2. จัดทากับความเด่นชัด คือ การทำวิทยานิพนธ์ต้องสอดคล้องกับคณะที่เรียน
เพราะงาน จะช่วยสอน ความเด่นชัด ความน่าเชื่อถือ
3. สร้างความน่าเชื่อถือในตัวเอง คือ เตรียมตัวตัวเอง และนำจุดเด่นของจุดเด่น
ออกมาแสดงให้ผู้อื่น เห็นเป็นธรรมชาติความน่าเชื่อถือ เพื่อเป็นสื่อช่วยในการขอเอกสาร
งานเพื่อทำ
4. ฝึกเขียนทุกสิ่ง พร้อมกันทุกครั้งที่ทำเรื่อง ว่าจะทำใ้ผู้อื่นทำเรื่อง และเพื่อน
งานคอย ปรึกษา แล้วสร้างความเห็นด้วยผู้ฟัง
5. อุปกรณ์ที่จำเป็นที่ควรทำเรื่อง ก็สามารถดึงดูดความน่าเชื่อถือของผู้อื่นได้
6. การสร้างอารมณ์ขัน
7. การใช้ Body Language ให้เป็นไปตาม ธรรมชาติที่แบบต่างๆ
8. การตรงต่อเวลา
9. ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์

วิเศษ
(สัมพันธ์ วิชาเคมี)

แบบรายงานสรุปลองค์ความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประจำปี 2562

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร

ประเด็นความรู้ : การวิจัย
หัวข้อการจัดการความรู้ : กระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม
วันเดือนปีที่ดำเนินการ :
สรุปลองค์ความรู้ที่ได้ :

ข้าพเจ้าคิดว่า กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมควรดำเนินการ ดังนี้

1. ต้องคัดเลือกชุมชนหรือกำหนดพื้นที่เป้าหมาย จากนั้นจึงลงพื้นที่เพื่อพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสมาชิกในชุมชน และสำรวจปัญหาต่างๆ ที่ชุมชนนั้นๆ กำลังประสบอยู่และยังหาวิธีการแก้ไขไม่ได้หรืองานด้านต่างๆที่ต้องการพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม
2. ทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือโจทย์วิจัยร่วมกับชุมชน และร่วมกันพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ จากนั้นร่วมกันกำหนดหรือวางแผนงานโครงการ ร่วมกันสร้างวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม และลงมือปฏิบัติตามแผนงานโครงการ
3. เมื่อเสร็จสิ้นการทำวิจัยร่วมกับชุมชนแล้ว ทำการสรุปผลซึ่งอาจเกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งได้จากการผสมผสานความรู้ ทั้งจากนักวิจัยเองและความรู้พื้นบ้านจากคนในชุมชน
4. ทำการติดตามและประเมินผลโครงการว่ามีการพัฒนาหรือมีการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมากน้อยแค่ไหน

ยกตัวอย่าง ชุมชนแห่งหนึ่งผลิตข้าวหมากเป็นผลิตภัณฑ์หลักที่ส่งขายและสร้างรายได้ให้กับกลุ่มสมาชิกในชุมชน แต่เนื่องจากการบริโภคข้าวหมากยังอยู่ในวงจำกัด ไม่แพร่หลายมากนัก ดังนั้นจึงต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวหมากให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค โดยเมื่อทราบปัญหาหรือโจทย์วิจัยแล้วจึงร่วมกันคิด และวิเคราะห์ถึงแนวทางในการพัฒนาหรือแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวหมากให้มีความหลากหลาย เช่น เครื่องดื่มจากน้ำข้าวหมาก ไอศกรีมข้าวหมาก ไอศกรีมโยเกิร์ตข้าวหมาก เป็นต้น เมื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนาได้แล้ว จึงลงมือพัฒนาหรือทดลองจนได้สูตรหรือวิธีการที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง จากนั้นจึงทดลองผลิตและวางจำหน่าย จากนั้นจึงติดตามและประเมินความสำเร็จของโครงการ

.....
.....
(นางสาวกฤษีพร มัญญา.....)

แบบรายงานสรุปลงความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประจำปี 2562

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร

ประเด็นความรู้ : การวิจัย
 หัวข้อการจัดการความรู้ : กระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม
 วันเดือนปีที่ดำเนินการ :
 สรุปลงความรู้ที่ได้ :

กระบวนการวิจัยในชุมชนจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ เชื่อมมือกับท้องถิ่น
 การลงชุมชน การกับข้อมูลพื้นฐานจริง ไม่แต่งข้อมูล ผลก็ได้ความชัด ทั่วไป
 ในชุมชน และ / หรือ สิ่งเริ่มต้นกับชุมชน และข้อผิดพลาดเปลี่ยนแปลงใน
 ชุมชน ที่เกิดขึ้น

ปัญหา → กระบวนการ และ วิธีการวิจัย → การดำเนินงานทั้งหมด

และมีสื่อติดตามที่ จะสามารถนำไปต่อยอดใช้กับชุมชนอื่นๆ ได้ด้วย

 (นายวิวัฒน์ วรมาศ)

แบบรายงานสรุปองค์ความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประจำปี 2562
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร

ประเด็นความรู้ : การวิจัย
หัวข้อการจัดการความรู้ : กระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม
วันเดือนปีที่ดำเนินการ :
สรุปองค์ความรู้ที่ได้ :

1. ผู้วิจัย นำผลพาธาทอดถิ่นเป็นตัวอย่าง และมองพื้นที่ใหม่ ของโรงเรียน
2. ผู้วิจัย ดำเนินการเข้าใจ ชุมชน และ สืบค้นตาม เป็นชุมชนพาธาทอดถิ่น
ตามข้อ 1 และ ๒ จ. ทำใหได้ข้อสรุปจากพื้นที่วิจัยที่ทำมาไว้ ๒๐๖๖

(.....)
(.....)

แบบรายงานสรุปลองค์ความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประจำปี 2562

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร

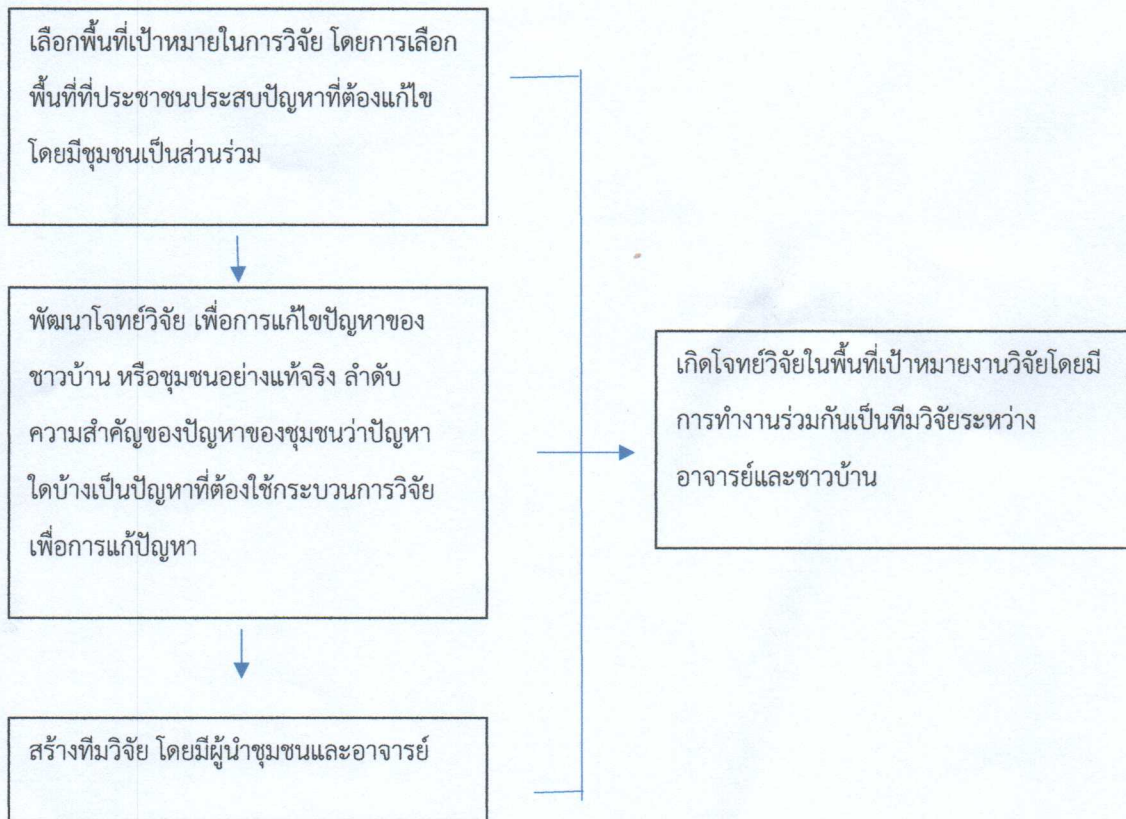
ประเด็นความรู้ : การวิจัย
หัวข้อการจัดการความรู้ : กระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม
วันเดือนปีที่ดำเนินการ :
สรุปลองค์ความรู้ที่ได้ :

.....
- กรรณนทกรธิ์แบบมีส่วนร่วมในชุมชนชั้น ตำบลตม.มัญญาและตำบลตาตด
รชช.มัญญา/บ้านทุ่งก กิ่งอำเภอเมืองตากในตำบลตม.มัญญา/บ้านตม.มัญญา/บ้าน
ดู่ใต้ในชุมชนชั้นตม.มัญญา/บ้านตม.มัญญา/บ้านตม.มัญญา/บ้านตม.มัญญา/บ้านตม.มัญญา
โดยกลุ่ม และคณะกรรณนทกรธิ์กรรณนทกรธิ์ออกให้ชุมชน

.....

(.....)

แบบรายงานสรุปลงค์ความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประจำปี 2562
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร

ประเด็นความรู้ : การวิจัย
หัวข้อการจัดการความรู้ : กระบวนการวิจัยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม
วันเดือนปีที่ดำเนินการ :
สรุปลงค์ความรู้ที่ได้ :

(นางกมลภัสสร มั่นศิลป์)